

ስነ - ፅሁፍ

- ❖ ስነ-ፅሁፍ - ወጠትና ለዛ ባለዉ ቋንቋ ተቀነባብሮ ገሀዱን አለም ፍንትዉ አድርጎ የሚያቀርብ የኪነ -ጥበብ ዘርፍ ነዉ።
- ❖ በቃል ሆነ በፅሁፍ ይቀርባል
- ❖ በሁለት አበይት ክፍሎች ይከፈላሉ። እነሱም

1. ቃላዊ ስነ- ፅሁፍ
2. ፅሁፋዊ ስነ - ፅሁፍ

1. ቃላዊ ስነ -ፅሁፍ፡- ከትዉልድ ወደ ትዉልድ በቃል ይተላለፋል

- ከትዉልድ ወደ ትዉልድ በትብብሎሽ ይተላለፋል
- ደራሲያቸዉ አይታወቅም

ቃላዊ ስነ - ፅሁፍ በዝርወና በግጥም መልክ ይቀርባል።

በዝርወ ከሚቀርቡ ቃላዊ ስነ- ፅሁፍ ዉስጥ

- ቀልድ
- እንቅስቃሴ
- ምሳሌያዊ አነጋገር
- ፈሊጣዊ አነጋገር
- አፈታሪክና ተረት

በግጥም የሚቀርቡ ቃላዊ ስነ- ፅሁፍ ዉስጥ

- ፋክራ
- ቀረርቶ
- የስራ ግጥሞች
- የልመና ግጥሞች
- የህዘን ግጥሞች
- የሰርግ ግጥሞች

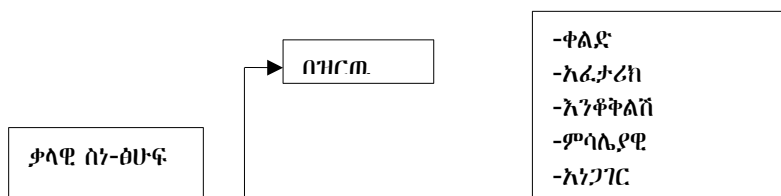
2 ፅሁፋዊ ስነ- ፅሁፍ፡- ደራሲያቸዉ የሚታዉቁና በፅሁፍ የሰፈሩ ናቸዉ። ፅሁፋዊ ስነ- ፅሁፍ ልበወለድ እና ኢ-ልበወለድ በመባል በሁለት ይከፈላሉ።

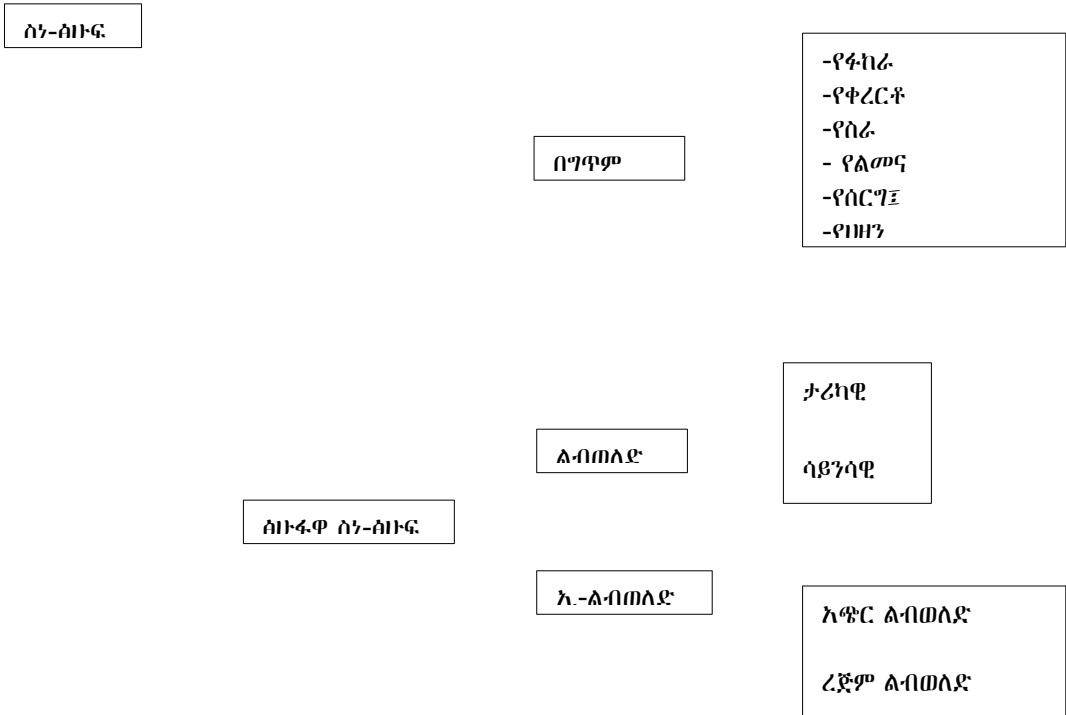
- ❖ ልብወለድ፡- ገሀዱን አለም መሰረት በማድረግ የሚቀርብ የፈጠራ ፅሁፍ ነዉ።
- ❖ ኢ-ልብወለድ - በተከናወኑ ወይም በድርጊት ላይ ተመስርቶ ዉብ በሆነ ቋንቋ የሚቀርብ ነዉ።

ልብወለድ በሁለት ሲከፈል ፡ እነሱም አቈር ልብወለድ እና ረጅም ልብወለድ ይባላሉ።

1. አቈር ልብወለድ፡- ከአስር ሺ ቃላት ባች የሚይዝ ተዉኔታዊነት የሚታይበት አጠር ያለ ትረካ ነዉ።
2. ረጅም ልብወለድ፡- የሰዉን የህይወት እንቅስቃሴ ከልደት እስከ ሞት ለማሳየት የሚሞክር ነዉ።

ኢ-ልብወለድ በታሪካዊ ና ሳይንሳዊ አቀራረብ ይቀርባል።

መልመጃ አንድ

የሚከተሉትን ጥያቄዎች ካነበባችሁ በኋላ ትክክል ከሆኑ አፈክት ትክክል ካልሆኑ ደግሞ ሀሰት በማለት መልሱ።

- _____ 1. ፅሁፋዊ ስነ - ፅሁፍ ደራሲያቸው አይታወቅም
- _____ 2. ገህዱን አለም መሰረት በማድረግ የሚቀርብ የፈጠራ ፅሁፍ ኢ-ልብጠለድ ይባላል።
- _____ 3. ቃላዊ ስነ - ፅሁፍ በዝርዝርና በግጥም መልክ መቅረብ ይችላል።
- _____ 4. ስነ - ፅሁፍ በፅሁፍ ማቅረብ አይቻልም
- _____ 5. ረጅም ልብጠለድ የሰጠን ልጅ የህይወት እንቅስቃሴ ከልደት እስከሞት ያሳያል።